

Гордон > Блоги

БЛОГИ

Антон Дробович

Керівник центру прав людини та меморіалізації війни КШЕ, голова Українського інституту національної пам'яті (2019-2024)

Усі матеріали автора

Москвофілам-пушкіністам страшно

12 червня, 13:13

Цікаве спостереження опісля всіх цих дебатів останнього часу **про пам'ятники**, назви вулиць, узяких письменників та їхню спадщину. Мав розмови із декількома москвофілами-пушкіністами і, здається, вловив їхнє основне занепокоєння. Вони бояться того, що наша культура набуває значення, а звична для них – втрачає його. Вони дуже не хочуть стати неактуальними.

РЕКЛАМА

Звісно, у своїй аргументації вони часто називають себе захисниками культури загалом, борцями за цінності високої духовності та багатства саме нашої спільноти. Вони хочуть уникнути звинувачень у захисті крайні-агресора, тому переводять розмову на загальнокультурний рівень. Дуже часто вживають аргумент, що якийсь із їхніх розпрекрасних авторів насправді дуже важливий у світі, і ми програємо, якщо відмовимось від нього.

На словах вони переживають саме за простих українців, але якщо пошкребти, то виявляється, що власне української культури вони й не знають. А головне – не хочуть дізнаватися. Їм не цікаво відкривати нове, дізнаватися про долю та спадщину "Розстріляного відродження" та пізнішу дисидентську літературу. Їм зовсім не цікавий новий канон української літератури чи мистецтва. Їм абсолютно байдуже, які інші нові пам'ятники, не російським діячам, ставлять у наших містах.

На запитання про читання інших класиків (українських, кримськотатарських, польських, чеських, грецьких, єврейських тощо), вони відмахуються, що не читали, бо то не на часі, не так значимо, а от російська література – то зовсім інше. І саме в такий спосіб вони доводять, що насправді ні за яку нашу культуру і спільноту вони не переживають взагалі. Вони її не знають, знати не хочуть, а часом і не можуть. Але їм дуже подобається статус-кво, де вони вже прочитали і довідалися найважливіше (на їхню думку), де вони мають гуманітарний мінімум інтелігентної людини, що робить їх авторитетними та важливими. Де імперська матриця вже розказала їм, що вони важливі, що вони знають все необхідне, а решта – то або екзотичне, або чуже, або незначиме. А тут виявляється, що все треба переглядати. Знову перечитувати. Дізнаватися нове. Злазити з усталених "духовних Еверестів" і знімати звичні білі пальта непомилності. Наново відкривати вимарану, закреслену, розстріляну, примушену до мовчання українську культуру. Оглядатися довкола і бачити інші культури.

А дехто взагалі посягає на святе! Каже, що все важливе і значиме для них колись тепер потрібно як мінімум переглянути, передивитися, передискутувати. Бо воно виявилось отруєним шовінізмом, зверхністю і підлабузництвом. Жалливо некомфортна для них пропозиція! Їм дуже тяжко визнати, що звільнення від імперського і тоталітарного вимагає перегляду символічних порядків, канону текстів, світоглядних орієнтирів. І не десь там у шкільній програмі чи навіть в університетах, які давно закінчені для них, а скрізь – від пам'ятників у міському просторі до невимушених бесід за кавою.

Але головне, що це вимога не просто від конкретного чиновника чи закону. Це вже вимога часу і спільноти. І до їхньої великої незручності цю вимогу посилюють і роблять екзистенційно слухними московські ракети, обстріли міст, московські геноцидні розправи, а також заяви російських дівців, в яких вони прямим текстом кажуть, що їхня культура – це зброя, і вони мають намір перемогти, використовуючи її, зокрема ефективно криміналізуючи в окупації інші культури, наприклад, українську.

Їх просто трясе від того, що українська спільнота сама наважується ухвалювати рішення про саму себе, про свій символічний простір. Що нам для цього не треба дозволу ані з Москви, ані з Брюсселя, ані від ЮНЕСКО. Але найстрашніше – що не треба дозволу від їхньої пасивної меншості. Саме звідси всі ті доноси до міжнародних організацій в обхід всіх національних інстанцій. Саме звідси волання й апеляції до буцімто світової величі їхніх улюблених авторів і десятки перекладів. Саме звідси вічне оглядання на Москву чи ще когось.

Їм просто нестерпно, що українська спільнота нарешті увласноє свій символічний простір, розпоряджається ним і може собі дозволити сказати: "Ми цього не хочемо. Якщо нам щось болить чи неприємне, ми можемо це прибрати". Ми хочемо віднайти те цінне і важливе, що було знищено і загороджено, завішено й прикрито ось цим ось усім компліментарним до росеюшкі. Їх неймовірно тригерить, що щось наше набуває значення, і вони не мають над цим влади, а їхнє – втрачає значення, і ніхто не питає на це дозволу. Тому їм дуже дискомфортно, що значна частина активних людей поступово приймає складне рішення про самопізнання, про критичну рефлексію минулого, про символічні репарації, про реабілітацію невинних жертв і великий труд відновлення та збереження несправедливо забутого.

Це нелегка дорога, і тут бувають помилки, казуси чи недоречності. Але ми маємо пройти її до кінця, обговорюючи і виправляючи, дискутуючи і переконуючи, щоб навчитися відповідати за себе, приймати складні рішення і вже назавжди бути головним чинником у своєму просторі. На цьому шляху більшість символічних засад декількох поколінь людей, сформованих у 1970-х, 1980-х та навіть 1990 роках, виявляються під загрозою. Виявиться, що якщо Україна відмовляється від їхніх ідолів, то простір їхньої уявної величі скорочується. Виявляється, що у світі тільки в РФ вони дійсно важливі і значимі, але РФ токсична і отруйна, тому перестає бути авторитетом для. А у зв'язі їхні обожнювані автори дійсно займають якісь свої ніші, але завжди на другому місці – одразу після власного канону, власних культурних героїв.

І ось це вже дійсно нестерпно для них, бо виявляється, що в умовній Іспанії на першому місці Сервантес, а у Франції Гюго, а в Польщі Міцкевич. А "їхнє все" Пушкін чи "їхнє дещо" Бугакоє також стоять на полиці, але в ряду з іншими. Є родзинкою чи екзотикою, але точно не квінтесенцією і вершиною.

Так і виглядає останній бастион російської експансії. Коли вже немає імперії та її влади. Коли вже немає навіть її регіонального впливу. Коли немає ілюзій вищості, підготованих Россотрудніцтвом та іншими агентами впливу. Залишається спадщина отруєної культури в людях. Яка нестерпно хоче бути вищою, першою і головною. За будь-яку ціну. І коли їй у цьому відмовляють і ставлять туди, де їй місце – поряд з іншими, то вона хамить, пищить, вивергається піною, люття, звинуваченнями і ненавистю. Бо їй страшно. Страшно втрачати значення і бути неактуальною. Їй панічно страшно скорочуватися до органічних меж, не забезпечених цензурою, охранкою, КГБ, політбюро чи безхребетним конформізмом псевдолібералів-імперців. Імперія скорочується і усихає, а слідом за нею і її культура, що звикла спиратися на тюрми і багнети.

Неймовірно цінно, що ми проходимо цей шлях і все це можемо означити і обговорити. В цьому і криється віднайдення суб'єктності. Це додає цінності всім тим палким обговоренням та дебатам, що дозволяють нам розгледіти, з ким ми маємо справу і що насправді захищають адепти "московського міра".

Джерело: ["Українська правда"](#)

Опубліковано з особистого дозволу автора

Блог відображає винятково думку автора. Редакція не відповідає за зміст і достовірність матеріалів у цьому розділі.

Поділитися

культура пам'ятник демунізація Антон Дробович

РЕКЛАМА

Вигідна пропозиція! -15% знижка на продукцію Aptway, бренд з США

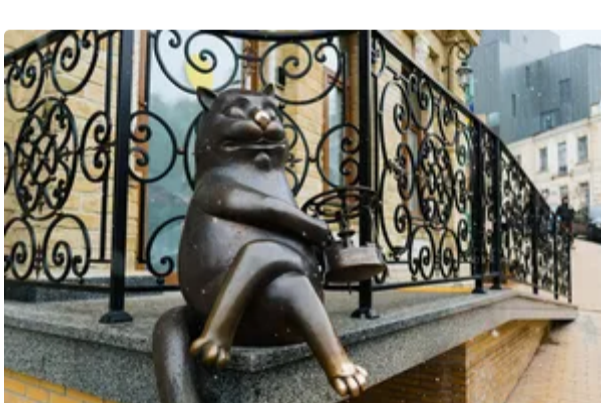
Якщо з'явилися варикозні вени або синошні вузли, застосуйте це

МАТЕРІАЛИ ЗА ТЕМОЮ

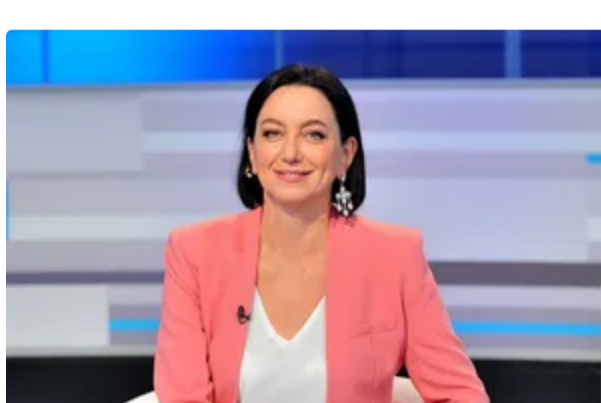
Демонтований у Києві пам'ятник Бугакову хоче вкупити полтавський приватний музей. Для чого?

10 червня, 15:57 КУЛЬТУРА

Відомий продюсер різко звернувся до захисників Бугакова

7 червня, 19:20 БУЛЬВАР

Барчук: Бугаков – середняк, і був би взагалі невидимим, якби імперія не зробила його частиною своєї міфу

20 грудня, 21:28 БЛОГИ

БУЛЬВАР

Мартинівську, яка знуцалася з тварин, підтримали її колеги. Мережа вибухнула гнівом

12 червня, 12:33 БУЛЬВАР

Син змінив ім'я, дочка розлучилася. Що відомо про дружину й дітей 63-річного Коломойського. Фото

12 червня, 11:38 СПОСІБ ЖИТТЯ

Полийте кріп на ділянці цим розчином – і він ростиме насичено-зеленим і смачним

12 червня, 11:24 БУЛЬВАР

НОВИНИ	РОЗДІЛИ	МІСТО	СОЦМЕРЕЖИ	ІНФОРМАЦІЯ
Війна в Україні	Новини	Київ	Дмитро Гордон	Правила користування сайтом та використання матеріалів
Політика	Публікації та інтерв'ю	Львів	Гордон	Вакансії
Гроші	У гостях у Гордона	Одеса	Дмитро Гордон	Редакція
Світ	Блоги	Донецьк	Гордон	Політика конфіденційності та захисту персональних даних
Спорт	Бульвар	Харків	Дмитро Гордон	Реклама на сайті
Культура	LIVE	Дніпро	Гордон	Правила інформація
Техно	Ексклюзиви	Маріуполь	Дмитро Гордон	Договір придбання про використання сайту
Спосіб життя	Фото	Луганськ	Гордон	Інтернет-видання "ГОРДОН"
Надзвичайні події	Відео		Дмитро Гордон	Як нас читати на тимчасово окупованих територіях
Інфографіка	Опитування		Олеся Бацман	
Цікаве	YouTube-шоу		Дмитро Гордон	
	Спецпроекти		Fllrboard	
			RSS	
			У гостях у Гордона	
			Дмитро Гордон	
			Олеся Бацман	

+380 (44) 207-13-01

+380 (44) 207-13-02

editor@gordonusa.com

Повернутися нагору

СВІЖІ БЛОГИ

Дробович: Москвофілам-пушкіністам страшно

12 червня, 13:13

Яценюк: РФ програла, хоча була серед переможців

12 червня, 12:17

Семиволос: Для Трампа буде болісний компроміс, що сприймуть за слабкість

11 червня, 19:15

Макарова: Росіяни, ану, задрали голови! В небо зиріть! До вас летить майбутнє

11 червня, 18:30

Магера: Можна не стукатися до Польщі в зачинені двері, а обрати інший "стадіон"

11 червня, 17:50

Більше блогів

РЕКЛАМА

НАЙПОПУЛЯРНІШЕ

1 У Кремлі аперше прокоментували "зникнення" голови Центробанку Набулліної

👁 33373

2 У РФ зникла глава Центробанку Набулліна. Її не було навіть на нараді у Путіна, де обговорювали інфляцію

👁 13725

3 Втеча з перестрілкою та роман із Голубою Королевою. Як живе в Росії генпрокурору-втікачу Пшонці

👁 10410

4 "Займіться собою – у дзеркало подивіться". Стефанчук гучно посварився з нардепкою. Відео

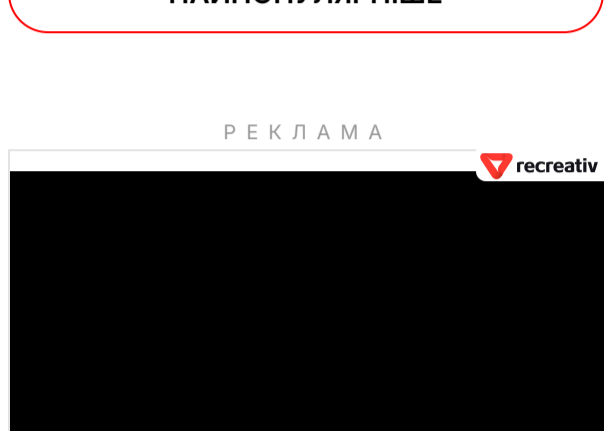
👁 7481

5 Стало відомо, кого підірвали в автомобілі під Москвою

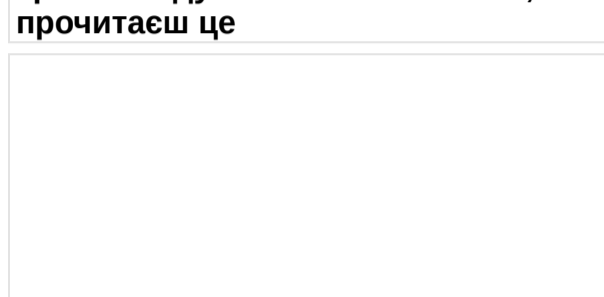
👁 6848

НАЙПОПУЛЯРНІШЕ

РЕКЛАМА

Гроші впадуть з неба після того, як прочитаєш це

Сукні, що роблять образ незабутнім

Вигідна пропозиція! -15% знижка на продукцію Aptway, бренд з США

СВІЖІ НОВИНИ

Дробович: Москвофілам-пушкіністам страшно

Сьогодні, 12:37

"Щоб Росія "горіла ще сильніше". Politico написало про запит України до союзників

Сьогодні, 12:28

Після майже чотирьох років у комі померла спадкоємиця престолу Тайланду. Чим вона відома

Сьогодні, 12:17

Яценюк: РФ програла, хоча була серед переможців

Сьогодні, 11:41

"Відправляють назустріч загибелі". США хочуть депортувати мігрантів до однієї з найбідніших країн світу

Сьогодні, 11:39

В адміністрації США побоюються за життя Трампа. У чому причина

Сьогодні, 11:38

Син змінив ім'я, дочка розлучилася. Що відомо про дружину й дітей 63-річного Коломойського. Фото

Сьогодні, 11:07

Від Стармера через оборону пішли два міністри. Заміну Гілі вже знайшли

Сьогодні, 10:50

На відкритті чемпіонату світу з футболу вивісили триколер РФ, попри відсторонення збірної від турніру

Сьогодні, 10:08

"Повітряний коридор до Москви відкрито". Партизани заявили про "подарунок" до Дня РФ

Більше новин

ПОПУЛЯРНЕ В БУЛЬВАРІ

1 Фальша хвалився, що розбавив Ані Лорак у 13 років – шокуюча історія зрадиці

👁 7871

2 "Займіться собою – у дзеркало подивіться". Стефанчук гучно посварився з нардепкою. Відео

👁 7481

3 "Алла звідти не вилазила". Еквідиректор Ротару розповів про залежність Пугачової

👁 7231

4 "Стоїмо, дятел! Будеш наступним". У Києві люди не вшанували воїна на щиті – їх присоромили. Відео

👁 6504

5 "Пам'ятає, чим завершила Кадішника?" Сварка спікера ВР з опозицією дістала продовження

👁 6572